

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv R

Samtlige departementer
Statsministerens kontor
og Riksrevisjonen

Nr.
R-8/2011

Vår ref
11/4571 C TS/SBP

Dato
14.11.2011

STATSREGNSKAPET FOR 2011 – ÅRSAVSLUTNING OG FRISTER FOR INNRAPPORTERING

1. Innledning

Dette rundskrivet omhandler frister, kontroll og krav til rapportering av bevilgningsregnskap og kapitalregnskap til statsregnskapet for regnskapsåret 2011⁽¹⁾.

Ved henvisninger i rundskrivet til Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten er disse nedenfor kalt Reglementet og Bestemmelsene. Ved henvisninger til skjemanummer følger disse oversikten i Vedlegg 1.

Som hovedregel skal rapporteringen ved årsavslutningen sendes DFØ⁽²⁾. Alt som sendes DFØ skal være i elektronisk form. Alle skjemaene som departementene skal benytte og nærmere informasjon om innsending finnes på:
<http://www.dfo.no/aarsoppgjoret2011>.

Søknad om overføring av ubrukt bevilgning (pkt. 3.4.1) og tekstbidrag til foredragsdelen i stortingsmeldingen om statsregnskapet (pkt 3.3.9) skal sendes til Finansdepartementet.

Forklaringer til statsregnskapet og kopier av rapportering skal oversendes til Riksrevisjonen bare i elektronisk form. Dette er en ny presisering i 2011.

Punkt 4.1 gir informasjon om publisering av regnskapsinformasjon og punkt 4.2 inneholder krav til rapportering av anvendt regnskapsprinsipp og kontoplaner i bruk i virksomhetsregnskapene. Nytt punkt 4.3 gir informasjon om arbeidet som er satt i

¹ Til sammenligning ble det for regnskapsåret 2010 utarbeidet rundskriv R-8/2010. Se også rundskrivet på Finansdepartementets hjemmesider <http://www.regjeringen.no/fin> og les mer om rapporteringen på sidene til Direktoratet for økonomistyring (DFØ) på <http://www.dfo.no>.

² Senter for statlig økonomistyring (SSØ) endret navn til Direktoratet for økonomistyring i november 2011.

gang med sikte på å etablere en mal for oppstilling av virksomhetsregnskapet i statlige virksomheter.

I Meld. St. 3 om statsregnskapet er det praksis for å kunne gi supplerende informasjon i fotnoter. Samtidig er det praksis for at departementene supplerer sin rapportering til DFØ med tilleggsinformasjon for å belyse rapporteringen. Hvis departementene ønsker fotnoteinformasjon tatt inn i meldingen til Stortinget, må de opplyse om dette i oversendelsesbrevet til DFØ. Fullstendig forslag til fotnotetekst i Meld. St. 3 skal legges ved oversendelsesbrevet.

2. Frister for rapportering

Pliktig rapportering til statsregnskapet skal sendes så snart regnskapstallene foreligger. Oversikten nedenfor angir de siste fristene for når de ulike dokumenter/rapporter skal foreligge fra departementenes side, og når hver virksomhet skal sende regnskapsrapport til statsregnskapet v/DFØ. I dialogen med virksomhetene må departementene understreke betydningen av å overholde fristene. En kan ikke regne med å få utsettelse fra frister som er gitt.

Rapport/Oppgave	Sendes til:	Punkt i Rundskrivet	Kopi til Riksrevisjonen ⁽³⁾	Frister
Virksomhetenes oversendelse av årsregnskap/samlet årsregnskap til Riksrevisjonen ⁽⁴⁾	RR	3.1		Så snart det foreligger
Virksomhetenes oversendelse av regnskapsrapport til statsregnskapet	DFØ	3.2.1	Ja	16.1.2012
Foreløpig regnskap, frist for bekreftelse ⁽⁵⁾ /omposterings	DFØ	3.2.1	Ja	10.2.2012 ⁽⁶⁾
Hjemmelsoversikt	DFØ	3.2.2	Ja	20.1.2012
Tilsagns- og bestillingsfullmakter	DFØ	3.2.3	Ja	10.2.2012
Forklaringer til statsregnskapet	RR m/kopi FIN	3.2.4		28.2.2012
Oversendelse til Riksrevisjonen av virksomhetenes årsrapport	RR	3.2.5		Så snart den foreligger
Innrapportering av posterings til kapitalregnskapet	DFØ	3.3.1	Ja	10.2.2012
Statens aksjeinteresser	DFØ	3.3.2	Ja	17.2.2012
Tilleggsinformasjon om aksjeinteresser i børsnoterte selskaper	DFØ	3.3.2	Ja	17.2.2012
Statens inntektskrav	DFØ	3.3.3	Ja	28.2.2012
Statens garantiansvar	DFØ	3.3.4	Ja	17.2.2012
Svalbardregnskapet	DFØ	3.3.5	Ja	28.2.2012
Forvaltningsbedriftenes balanse	DFØ	3.3.6	Ja	10.2.2012

³ Rapportene oversendes i elektronisk form, jf. Riksrevisjonens brev 3. desember 2007 til departementene og Statsministerens kontor.

⁴ Årsregnskap/samlet årsregnskap (jf. 3.1) skal være underskrevet av virksomhetsleder og sendes fra virksomheten til Riksrevisjonen så snart det foreligger.

⁵ Departementene skal skriftlig bekrefte virksomhetenes mellomværende med statskassen. Departementene skal også gi kommentarer til større endringer i mellomværendet.

⁶ Fristen vil også fremgå når DFØ sender foreløpig bevilgningsregnskap fra DFØ til departementene 25. januar 2012.

Rapport/Oppgave	Sendes til:	Punkt i Rundskrivet	Kopi til Riksrevisjonen (3)	Frister
Balanse for spesielle fond og forsikringer	DFØ	3.3.7	Ja	Så snart de foreligger
Gaveforsterkningsmidler	DFØ	3.3.8	Ja	28.2.2012
Tekstbidrag til foredragsdel	FIN	3.3.9	Nei	7.3.2012 (7)
Overføring av ubrukte bevilgninger	FIN	3.4.1	Ja	28.2.2012
Beholdningsoversikt, virksomheter med særskilte fullmakter	FIN	3.4.2	Ja	28.2.2012
Rapportering av anvendt kontoplan og regnskapsprinsipp	DFØ	4.2	Nei	28.2.2012

Kontaktinformasjon DFØ:

Direktoratet for økonomistyring
Seksjon for regelverk og konsernsystemer

E-post: statsregnskap@dfo.no

Kontaktinformasjon Riksrevisjonen:

Riksrevisjonen

Postboks 8130 Dep
0032 Oslo

E-post: postmottak@riksrevisjonen.no

3. Årsavslutning

3.1 Årsregnskap/samlet årsregnskap

Virksomheten skal ved årets slutt utarbeide et samlet årsregnskap, som er virksomhetens avlagte regnskap. Det samlede årsregnskapet skal vise en sammenstilling av posteringene virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Dersom virksomheten har flere regnskapsførere som rapporterer til statsregnskapet, skal sammenstillingen vise hvilke deler av posteringene som er rapportert fra den enkelte regnskapsføreren (sporbarhet), jf. Bestemmelsene, pkt. 3.2.3, 5. avsnitt.

Sammenstillingen skal omfatte både rapporterte poster som inngår i bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet (balansen).

Årsregnskapet skal avlegges etter kontantprinsippet og være underskrevet av virksomhetslederen. Det sammenstilte årsregnskapet er en del av virksomhetens årsrapport og rapportering til overordnet myndighet.

Staten har i dag ingen felles mal for samlet oppstilling av virksomhetsregnskapet i statlige virksomheter som bruker kontantprinsippet. Innføringen av ny standard kontoplan gjør imidlertid dette aktuelt. Vi viser til omtale i pkt. 4.3 nedenfor.

Virksomheten sender årsregnskap/samlet årsregnskap til Riksrevisjonen så snart det foreligger.

⁷ Finansdepartementet vil skrive til departementene og be om bidrag til Meld. St. 3 (2011-2012).

3.2 Bevilgningsregnskapet

3.2.1 Regnskapsrapport og omposteringer

Regnskapsrapport til statsregnskapet

Det enkelte departement har et overordnet ansvar for bevilgningsregnskapet og kapitalregnskaper for departementet og underliggende virksomheter, jf. Bestemmelsene pkt. 3.3.1. Frister og krav til virksomhetenes rapportering til statsregnskapet 2011 gjennom året og ved årets slutt går fram av Finansdepartementets rundskriv R-10/2010 av 9. desember 2010. Riksrevisjonen skal ha kopi av regnskapsrapport per 31. desember.

Ved regnskapsavslutningen må statlige virksomheter forsikre seg om at utbetalinger som skal belastes regnskapet for 2011, faktisk blir gjennomført før året er omme. Det er tidspunktet for belastning av oppgjørskonto i Norges Bank som er avgjørende⁸.

Finansdepartementet vil presisere at fakturaer som mottas mot årets slutt og som forfaller til betaling over nyttår, skal registreres på vanlig måte i virksomhetens systemer. Slike fakturaer skal etter kontantprinsippet ikke inngå i regnskapsrapporten til statsregnskapet for årets regnskap, jf. Bestemmelsene pkt. 3.2.1. Utgående saldo og transaksjoner med leverandører skal fremgå av obligatorisk leverandørspefifikasjon, jf. Bestemmelsene pkt. 4.4.3. Det vil ikke være god regnskapsskikk for virksomheter å ha uregistrerte fakturaer ved årets slutt.

Virksomheten sender regnskapsrapport til statsregnskapet i DFØ.

Foreløpig regnskap, bekreftelse/omposteringer

Regnskapsrapport per 31. desember skal være basert på et kontrollert og avstemt regnskap i virksomhet/regnskapsfører. Eventuelle omposteringer kan først foretas etter at foreløpig regnskap er sendt fra DFØ til departementene. Departementene vil motta foreløpig regnskap fra DFØ innen 25. januar 2012. Departementene skal bekrefte regnskapet overfor DFØ, jf. Bestemmelsene pkt. 3.3.2.1, tredje avsnitt. Departementene skal bekrefte i) foreløpig bevilgningsregnskap og ii) virksomhetenes mellomværende med statskassen.

Bekreftelsen av bevilgningsregnskapet og virksomhetenes mellomværende med statskassen gis i et eget brev ved bruk av mal for bekreftelsesbrev som lastes ned fra DFØs hjemmeside ([skjema 1](#)). Kopi sendes Riksrevisjonen. Ved eventuelle endringer eller tillegg til omposteringsanmodninger sendes også kopi til Riksrevisjonen.

Når DFØ sender ut foreløpig regnskap i januar 2012, følger det med en rapport som viser mellomværende for hver regnskapsfører/virksomhet med inngående beholdning per 1. januar, endring gjennom året og utgående beholdning per 31. desember. I

⁸ Lørdag og søndag er ikke bankdager i Norge. I år der 31. desember faller på en lørdag eller søndag vil betalinger som ligger i bankens venteregister, med forfall denne dagen, bli utbetalt av banken første virkedag etter nyttår. Statlige virksomheter bør på generelt grunnlag rutinemessig gjennomgå sine utbetalingsprosedyrer for å unngå at egeninitierte betalinger blir lagt helt opp mot årets slutt. Ved utbetaling av periodiske utgifter vil kontraktsoppfølging kunne sikre at en unngår forfall på årets siste dager. Det er viktig å unngå at tilfældigheter i hvordan årets siste dager faller i forhold til lørdag/helligdager får vesentlige konsekvenser for kontantregnskapet.

kapitalregnskapet i Meld. St. 3 vil mellomværendet bli presentert på regnskapsfører-/virksomhetsnivå, jf. tabell 3.9, side 263-271 i Meld. St. 3 (2010–2011). Departementene skal forklare større endringer i mellomværendet, og det vil bli vurdert å ta denne tilleggsinformasjonen inn i note i meldingen. DFØ vil ved utsending av foreløpig regnskap gi nærmere retningslinjer for hvordan departementene skal gi kommentarer til større endringer i mellomværendet.

Finansdepartementet vil be hvert departement om å sørge for en sentral koordinering av bekreftelser/anmodning om omposteringer overfor DFØ. Erfaringen tilsier at dette vil redusere omfanget av omposteringer og sikre at regnskapet for det enkelte departement blir tidligere ferdig.

Eventuelle omposteringer sendes DFØ ved bruk av mal for omposteringer som lastes ned fra DFØs hjemmeside ([skjema 2](#)). Omposteringer skal inneholde klare debet- og kredittføringer, beløp med to desimaler og med samme beløp til debet og kredit. Omposteringer som gjelder mellomværende med statsregnskapet, skal føres opp med saldo etter ompostering, slik at en unngår differanser i mellomværende mellom statsregnskapet og virksomhetene.

Ved ompostering som gjelder bruk av belastningsfullmakt på et annet departements område, skal det departementet som ber om omposteringen bekrefte at de berørte departementene er enige om omposteringen.

Omfanget av omposteringer etter utløpet av regnskapsåret 2010 var fortsatt høyere enn ønskelig. Virksomhetene må derfor legge vekt på å foreta eventuelle omposteringer i eget regnskap fortløpende gjennom året, og *før* regnskapsrapporten per 31. desember 2011 sendes statsregnskapet. Finansdepartementet ber om at departementene fortsatt presiserer dette overfor virksomhetene. En bedre praksis på dette området vil føre til at foreløpig regnskap som sendes departementene i slutten av januar, er mest mulig korrekt, og at behovet for omposteringer i periode 13 blir redusert.

Anmodninger om omposteringer sendes i regnearkformat, og underskrevet bekreftelse av regnskapet sendes i pdf-format til DFØ.

3.2.2 Hjemmeloversikt

Hjemmeloversikten skal omfatte utgifts- og inntektsposter for hvert departement ([skjema 3](#)). Oversikten skal vise hjemmel til å overskride gitte bevilgninger for 2011 og mulig pålegg om innsparing for å dekke overskridelser på andre poster. Hjemmelen bes markert med dato og hvem som har gitt den:

- stortingsvedtak i form av romertallsvedtak, merkes "(S)"
- kongelig resolusjon, merkes "(R)"
- skriftlig samtykke fra Finansdepartementet, merkes "(F)"
- skriftlig vedtak av eget departement, merkes "(D)"

Hjemler merket ”(R)” skal dokumenteres med kopi av vedtatt kgl. res. Hjemler merket ”(D)” og ”(F)” dokumenteres med kopi av brev. Dokumentasjonen (i pdf-format) legges ved hjemmeloversikten (i regnearkformat) som sendes til DFØ.

Det er tillatt å overskride gitte bevilgninger uten særskilt vedtak for refusjoner til bl.a. arbeidsmarkedstiltak, foreldrepenger, lærlinger, sykepenger og tilretteleggingstiltak for personale på aktiv sykmelding ⁽⁹⁾. Slike refusjoner skal ikke føres opp i hjemmeloversikten.

Det vises til rundskriv R-110/2005 om fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet og oversikten for 2010 i Meld. St. 3 (2010–2011) side 189. Det er viktig at alle gitte hjemler blir rapportert. Departementene må spesielt se til at det i de tilfeller der en virksomhet skal kunne disponere merinntekt, foreligger uttrykkelig fullmakt fra fagdepartementet, og at fullmakten tas med i hjemmeloversikten både under utgiftsposten og inntektsposten.

Hjemmeloversikten med vedlagt dokumentasjon sendes DFØ elektronisk.

3.2.3 Tilsagns- og bestillingsfullmakter

Oppgavene skal omfatte en spesifisering av fullmakter ut over gitte bevilgninger i 2011, for hvert av områdene tilsagnsfullmakter og bestillingsfullmakter (skjema 4 og 5). Vi viser til Meld. St. 3 (2010–2011) side 211 for tilsagnsfullmakter og side 215 for bestillingsfullmakter. Fullmaktsbeløp og referansedato for stortingsvedtaket er oppført i Saldert budsjett vedtatt i Stortinget for 2011 (”Blå bok”) eller i stortingsforhandlingene ellers i året.

Forpliktelsene som pådras i henhold til fullmaktene vil gjerne fordele seg over flere år, og må dekkes av bevilgningene som gis for disse årene.

Sum av bevilgning (pkt. 1 og 2 nedenfor) skal være lik pådratte forpliktelser etter fullmaktene utover regnskapsåret:

1. Av bevilgning 1. januar 2012:

Beløpet som skal føres opp gjelder pådratte forpliktelser til utbetaling i 2012.

2. Av senere bevilgning 1. januar 2013– 1. januar 20XX:

Beløpet som skal føres opp gjelder sum av pådratte forpliktelser til utbetaling for årene 2013–20XX. Det skal fremgå hvilke år forpliktelsene gjelder, for eksempel 2013/2014.

Oppgaven over tilsagns- og bestillingsfullmakter sendes DFØ i regnearkformat.

⁹ Aktiv sykmelding ble avvirket fra 1. juli 2011.

3.2.4 Forklaringer til statsregnskapet

Departementene skal redegjøre for ikke uvesentlige avvik mellom bevilgning og regnskap. Redegjørelsen skal gis på postnivå og på grunnlag av endelig regnskap (inkludert eventuelle omposterings). Det skal gjøres rede for sammenhengen mellom overskridelse på utgiftspost og tilsvarende merinntekt på inntektspost. Det er særlig av interesse å forklare avvik som skyldes endringer i tiltakenes/ytelsenes sammensetning, omfang eller kvalitet. Det skal redegjøres for vesentlige endringer i framdrift for investeringsprosjekter og vesentlige endringer i tidspunkt for iverksetting av nye tiltak.

Ved omdisponering mellom poster skal det gis forklaring til begge postene. Ikke uvesentlige avvik mellom bevilgning og regnskap på inntektskapitlene skal også forklares.

Det er det enkelte departement som må ta stilling til hvilke poster som det skal gis forklaringer til. Riksrevisjonen har imidlertid adgang til å be om tilleggsforklaringer.

Det årlige dokumentet med forklaringene til statsregnskapet kan ikke unntas offentlighet med begrunnelse i § 5 annet ledd i offentleglova. Dersom Riksrevisjonen tar opp konkrete forhold, eller ber om mer utfyllende forklaringer, vil departementets svar være omfattet av utsatt offentlighet etter § 5 annet ledd. Eventuelle spørsmål vedrørende forklaringer til statsregnskapet må tas opp med Riksrevisjonen.

På grunnlag av regnskapsrapportene til statsregnskapet vil DFØ sende et foreløpig regnskap til departementene innen 25. januar 2012. Det foreløpige regnskapet er departementenes grunnlag for å bekrefte regnskapet overfor DFØ og eventuelt anmode om omposterings i statsregnskapet, jf. pkt. 3.2.1. Fristen for dette er 10. februar 2012. Kopi av bekreftelsesbrevet/ omposteringsbrevet sendes Riksrevisjonen.

Standard oppsett for beregning av merutgift/mindreutgift for poster som det gis forklaring til:

Kapittel XXXX Kapittelnavn

Post 01 Driftsutgifter *

Bevilgning i h t Saldert budsjett for 2011	
Overført fra forrige termin	
Reduksjon av tillatt overføring **	
Endring i bevilgning med angivelse av Prop. nr. S og Innst. nr. S.	
Lønnsregulering	
Annen regulering i medhold av stortingsvedtak ***	
Sum bevilgning	
Regnskap	
Merutgift/mindreutgift	

* Tabelloppstillingen må tilpasses den enkelte post

** Benyttes helt unntaksvis, spesielt knyttet til bistandskapitlene

*** Bevilgningsreguleringer som Regjeringen/Finansdepartementet har foretatt etter fullmakt fra Stortinget (med hjemmelshenvisning)

Etter talloppstillingen skal det gis en forklaring med nærmere beskrivelse av årsaksforholdene. I tillegg skal det opplyses om fullmakter gitt i medhold av stortingsvedtak/administrative fullmakter (med hjemmelshenvisninger).

Brevet om forklaringene til statsregnskapet skal underskrives av statsråden. Bilaget med selve forklaringene sidenummereres, og dateres og undertegnes av bemyndiget tjenestemann.

Underskrevet versjon av forklaringer til statsregnskapet sendes elektronisk i pdf-format til postmottak@riksrevisjonen.no. Kopi sendes Finansdepartementet ved Finansavdelingen postmottak@fin.dep.no.

3.2.5 Oversendelse av årsrapport til Riksrevisjonen

Hvert departement skal i samsvar med Bestemmelsene pkt. 1.5.1 sørge for at gjenpart av den enkelte virksomhets årsrapport sendes til Riksrevisjonen. Dette gjøres så snart årsrapporten foreligger i samsvar med departementets frister.

Årsrapportene oversendes Riksrevisjonen i elektronisk form.

3.3 Kapitalregnskapet

3.3.1 Rapportering av posteringer til kapitalregnskapet

Departementenes oppfølging, kontroll og innrapportering av kapitalregnskapsposter er omtalt i Bestemmelsene pkt. 3.3.2.2.

Hvert departement skal rapportere eiendeler og forpliktelser for alle underliggende virksomheter samlet. Beholdning av verdipapirer skal avstemmes mot beholdning i departementets depot og beholdning i Verdipapirsentralen.

Virksomheter som gir lån, har eller anskaffer finansielle instrumenter som eksempelvis aksjer, gir kapitalinnskudd i statsforetak, til stiftelser o.l. i henhold til stortingsvedtak, skal rapportere til statens kapitalregnskap. Virksomhetene skal bl.a. rapportere nye poster og andre vesentlige endringer til statsregnskapet, føre oversikt over alle kapitalposter og rapportere om endringer som ikke henger sammen med en betalingstransaksjon. Ved årets slutt og ved angitte perioder skal oversikten avstemmes mot statsregnskapet.

Dette innebærer at departementene må ha gode rutiner for innrapportering av kapitalregnskapsposter fra underliggende virksomheter. Det enkelte departement må for alle sine kapitalregnskapsposter ha oversikt over:

- inngående balanse (lik utgående balanse fra forrige år)
- endringer i løpet av året
- utgående balanse

Departementene må videre påse at de aksjer, leieboerinnskudd m.m. som innrapporteres fra underliggende virksomheter:

- eksisterer
- er statens eiendom
- er rettslig inndrivbare

Departementenes oppgaver i forbindelse med innrapportering av kapitalregnskapsposter til statsregnskapet kan oppsummeres slik:

1. Innhente opplysninger fra underliggende virksomheter over virksomhetenes kapitalregnskapsposter.
2. Påse at de underliggende virksomheters kapitalregnskapsposter er i samsvar med departementets egne oppgaver.
3. Overføre departementets kapitalregnskapsposter på eget særskilt skjema per undergruppe, jf. skjema 6, og kontrollere at de overførte opplysninger på skjemaene er i samsvar med departementets egne oppgaver. Utfylt skjema sendes elektronisk til DFØ i regnearkformat.

På bakgrunn av skjemaene vil DFØ sammenstille et foreløpig kapitalregnskap som sendes departementene for kontroll. Departementene må deretter:

1. Kontrollere sammenstillingen av kapitalregnskapsposter per undergruppe mottatt fra DFØ mot egne oppgaver.
2. Returnere sammenstillingen over kapitalregnskapsposter til DFØ, underskrevet av bemyndiget tjenestemann (i pdf-format). Det presiseres at det er de kontrollerte/underskrevne sammenstillingene som skal sendes i kopi til Riksrevisjonen. DFØ fastsetter frist for returnering når det foreløpige kapitalregnskapet oversendes.

Finansdepartementet gjør oppmerksom på at det er det enkelte departement som er ansvarlig for at innrapporteringen til kapitalregnskapet er korrekt. DFØ sin oppgave er å sammenstille innrapporterte data til et fullstendig kapitalregnskap.

Skjema 6 skal benyttes for rapportering av posteringer til kapitalregnskapet. Kapitalregnskapet er inndelt i hoved- og undergrupper. For hver undergruppe der departementet har eiendeler/forpliktelser, skal det utarbeides et skjema som viser spesifisert inngående balanse for undergruppen, endringer i perioden samt spesifisert utgående balanse. Alle undergrupper skal innrapporteres, selv om det ikke har vært endringer i løpet av året. Inngående balanse for 2011 skal være lik utgående balanse for 2010. I den grad departementet fører posteringer på 90-post, skal det påføres hvilket kapittel/post som er benyttet. Hvis posteringer ikke er på 90-post, skal hjemmelen påføres. Alle posteringer på 90-poster skal aktiveres i kapitalregnskapet.

Vedlegg 2 viser aktuelle kontogrupper i kapitalregnskapet som det enkelte departement skal benytte i skjemaet.

DFØ vil bruke de bekreftede skjemaene fra departementene som grunnlag for sammenstilling av et endelig kapitalregnskap for 2011. Meld. St. 3 (2010–2011) viser

den fullstendige kontoplanen som er benyttet i kapitalregnskapet for 2010. Blant annet som følge av omlegging av departementsstruktur og andre forhold vil kontoplanen kunne bli endret fra et år til et annet.

3.3.2 Statens aksjeinteresser

Oppgaven skal omfatte en oversikt over statens aksjeinteresser per 31. desember 2011. Foruten aksjeeierinteresser som forvaltes direkte av departementene og andre ordinære forvaltningsorgan, skal oppgaven også omfatte aksjeeierinteresser som forvaltes av forvaltningsbedriftene, SIVA og virksomheter med unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet. Vi viser til tabell 3.6 i vedlegg 3 til Meld. St. 3 (2010–2011) side 247. Denne oversikten er delt opp i følgende grupper:

Gruppe 1 Aksjer som er eid av staten og forvaltes gjennom ordinære forvaltningsorgan. Aksjer anskaffet og aktivert i kontogruppe 6260 i kapitalregnskapet, før et ordinært forvaltningsorgan endret tilknytningsform og ble nettobudsjettert (50-post virksomheter), kan føres opp i gruppe 1.

Departementene må kontrollere at det er samsvar mellom saldoer i kapitalregnskapets kontogruppe 6260 Aksjer og bokført verdi i aksjeoversikten for gruppe 1.

Gruppe 2 Aksjer som forvaltes gjennom en forvaltningsbedrift, SIVA og virksomheter med unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet (50-postvirksomheter).

Aksjer som tas med i forvaltningsbedriftenes balanse, jf. punkt 3.3.6, skal stemme med aksjer i gruppe 2 under det aktuelle departementet.

Alle aksjer i gruppe 1 og 2 skal tas med per 31. desember 2011 i oversiktene fra hvert departement.

Det presiseres at det er verdien på transaksjonstidspunktet, det vil si når aksjen ble kjøpt/anskaffet, som skal føres opp som bokført verdi. Historisk kost legges til grunn for oppføring, og bokført verdi skal derfor ikke justeres ved svingninger i markedsverdi.

Utover bokført verdi skal det for hver aksjepost rapporteres følgende:

- Samlet⁽¹⁰⁾ pålydende for den enkelte aksjepost
- samlet aksjekapital i selskapet aksjeposten gjelder, det vil si samlet pålydende for utstedte aksjer

Staten har i noen tilfeller flere aksjeposter i samme selskap, gjerne anskaffet samtidig, men slik at hver aksjepost forvaltes av ulike virksomheter. Det er tidligere påpekt at det har vært tilfeller der aksjepostene har vært ført opp med ulike beløp under de respektive virksomheter. Departementene må fortsatt være oppmerksom på forholdet når en utarbeider aksjeoversikten for 2011. Departementene må kontrollere at oppført

¹⁰ Hvis staten har flere aksjeposter i det samme selskapet, presiseres at det ikke er samlet pålydende for alle aksjepostene som skal føres opp, men samlet pålydende av den enkelte aksjepost som virksomheten forvalter.

aksjekapital i selskapet stemmer med informasjon i Brønnøysundregistrene, <http://www.brreg.no/kunngjoring>.

Aksjer i datterselskaper som staten eier indirekte gjennom statsforetak og aksjeselskap og lignende tas ikke med.

Aksjeoversikten skal suppleres med informasjon om markedsverdi per 31. desember av statens eierandeler i børsnoterte selskap for Gruppe 1 aksjer. Oversikten utarbeides etter samme mal som for 2010, jf. side 259 i Meld. St. 3 (2010–2011). Oversiktstabellen utarbeides av Nærings- og handelsdepartementet og baseres på datagrunnlag som i statens eierberetning.

Skjema 7, 8 og 9 skal benyttes til spesifisering av statens aksjeinteresser. Oversikten skal sorteres i alfabetisk rekkefølge.

Oppgavene over aksjeinteressene og supplerende oversikt over børsnoterte aksjer sendes elektronisk til DFØ i regnearkformat.

3.3.3 Statens inntektskrav

Oppgaven skal omfatte inngående balanse per 1. januar 2011, endringer i 2011 og utgående balanse per 31. desember 2011. Inngående balanse i oppstillingen skal kontrolleres mot utgående balanse per 31. desember 2010. Alle beløp skal avrundes til hele tusen kroner. Oppgaven skal omfatte inntektskrav som er forfalte, men ikke innbetalt. Inntektskrav hvor innkrevingen er stilt i bero, skal ikke tas med i utgående balanse per 31. desember.

For å sikre en mer fullstendig oversikt over statens inntektskrav skal det også tas med opplysninger om krav stilt i bero, så langt dette er mulig.

Innrapporteringen gjelder følgende områder som senere skal inntektsføres under:

1. Kapittel 5501-5584 Skatter og avgifter. Under kapittel 5501 er det statsskatt (eksklusiv fylkesskatt) medregnet fellesskatt og toppskatt som skal innrapporteres. Kapittel 5565 Dokumentavgift skal ikke innrapporteres.
2. Kapittel 5700, post 71, Trygdeavgift.
3. Kapittel 5700, post 72, Arbeidsgiveravgift fra kommunekassererne
4. Kapittel 5701, post 73, Refusjon fra bidragspliktige.

Pkt. 1-3 skal innrapporteres fra Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet, og pkt. 4 fra Arbeids- og velferdsetaten (NAV) via de respektive fagdepartementene.

Vi viser til oppsett i tabell 3.7 i vedlegg 3 til Meld. St. 3 (2010–2011) side 260. Skjema 10 skal benyttes.

Oppgaven over statens inntektskrav med fotnoter sendes DFØ i regnearkformat.

3.3.4 Statens garantiansvar

Meld. St. 3 skal inneholde en oversikt over statens garantier per 31. desember 2011. Oppgaven må inneholde en oversikt over statens garantiansvar for alle garantiordninger, selv om det ikke er gitt nye garantier de siste årene. Vi viser til vedlegg 4 og tabell 4.2 i Meld. St. 3 (2010–2011) side 288 og 289. Dato for siste stortingsvedtak skal være dato oppført i Saldert budsjett vedtatt i Stortinget ("Blå bok") eller i stortingsforhandlingene dersom vedtaket er fattet ellers i året. I tillegg skal det oppgis betegnelse og dato for den stortingsinnstilling som er knyttet til siste stortingsvedtak.

Skjema 11 skal benyttes for spesifikasjon av garantiansvar. Skjemaet sendes elektronisk til DFØ i regnearkformat og i underskrevet pdf-versjon.

Oppgaven over statens garantiansvar sendes DFØ.

3.3.5 Svalbardregnskapet

Meld. St. 3 skal inneholde en oversikt over Svalbardregnskapet som avlegges av Justis- og politidepartementet. Oversikten over Svalbardregnskapet fremgår av tabellene 5.1 Administrasjon av Svalbard 2011, 5.2 Balansekonto per 31. desember 2011 og 5.3 Note til balansekonto, beholdningsendringer i regnskapsåret 2011, jf. Meld. St. 3 (2010–2011) side 292-293.

Justis- og politidepartementet sender oppgave over Svalbardregnskapet til DFØ.

3.3.6 Forvaltningsbedriftenes balanse

Meld. St. 3 skal omfatte opplysninger om forvaltningsbedriftenes balanse per 31. desember 2011. Vi viser til Meld. St. 3 (2010–2011) side 294-296. Skjema 12 skal benyttes ved utarbeidelse av forvaltningsbedriftenes balanse ved innrapporteringen til statsregnskapet.

Opplysninger om forvaltningsbedriftenes balanse omfatter ikke GIEK, da GIEK i motsetning til øvrige forvaltningsbedrifter ikke forvalter investeringer som blir gjenstand for aktivering og avskrivning mot kontogruppe 68. Ved endring i kapitalen i kontogruppe 68 som gjelder kapitaltilførsel til GIEK Kredittforsikring A/S, bes dette omtalt i fotnote til tabell 3.2 i kapitalregnskapet.

Oppgavene over forvaltningsbedriftenes balanse sendes DFØ i regnearkformat.

3.3.7 Balanse for spesielle beholdninger, forsikringer mv.

Statens pensjonsfond omtales i et eget kapittel i Meld. St. 3 om statsregnskapet med presentasjon av resultat og balanseregnskap.

For NORFUND skal oppføringen i kontogruppe 61 suppleres med spesifikasjon av balanseoppstilling per 31. desember 2011. En viser til Meld. St. 3 (2010–2011) og oppføringen av balanse for NORFUND på side 296. Utenriksdepartementet (UD) bes om å sende inn balanseoppstilling så snart denne foreligger. Skjema 13 skal benyttes.

UD sender oppgave over balansen for spesielle fond og forsikringer til DFØ i regnearkformat.

3.3.8 Gaveforsterkningsmidler

Statsregnskapet for 2011 skal inneholde en oversikt over gaveforsterkningsmidler. Universitetene, høyskoler med rett til å tildele doktorgrad og Norges forskningsråd vil under ordningen med gaveforsterkning plassere gave og gaveforsterkning på rentebærende konto i Norges Bank. Midlene aktiveres under kontogruppe 81 Kontolån fra ordinære fond.

Finansdepartementet har i samråd med Kunnskapsdepartementet etablert en prosedyre for rapportering og presentasjon av gaveforsterkningsmidlene i Meld. St. 3, jf. vedlegg 3, tabell 3.8 i Meld. St. 3 (2010–2011), side 262. Dette innebærer at kapitalregnskapet suppleres med tilleggsinformasjon som viser:

- Konto i kapitalregnskapets kontogruppe 64 og 81
- Virksomhet
- Inngående beholdning
- Mottatte gaver
- Mottatt gaveforsterkning fra staten
- Renter
- Forbruk
- Tilbakebetaling/annet
- Utgående beholdning

Skjema 14 skal benyttes ved rapportering av gaveforsterkningsmidlene.

KD sender oppgave over gaveforsterkningsmidler til DFØ i regnearkformat.

3.3.9 Tekstbidrag foredragsdel

Finansdepartementet vil primo februar 2012 sende et brev til departementene om tekstbidrag til foredragsdelen i stortingsmeldingen om statsregnskapet. I brevet vil det bli gitt retningslinjer for form og innhold i tekstbidraget.

Tekstbidrag til foredragsdel sendes FIN med frist 7. mars.2012.

3.4 Overføring av ubrukte bevilgninger/beholdningsoversikt

3.4.1 Overføring av ubrukte bevilgninger

Finansdepartementet vil primo februar 2012, etter at foreløpig regnskap er oversendt, også sende departementene rundskriv om overføring av ubrukt bevilgning til 2012 med en oversikt som viser mulige overføringer under det enkelte departementets kapitler og poster. Oversikten vil bli utfylt med aktuelle bevilgningstall og regnskapstall fra foreløpig regnskap for 2011, jf. tilsvarende rundskriv R-2/2011 for overføring av ubrukt bevilgning til 2011. Det vises også til rundskriv R-110/2005 om fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet

Fagdepartementene skal kontrollere og supplere skjemaene som returneres til

Finansdepartementet innen 28. februar 2012. Kopi av skjemaene skal sendes Riksrevisjonen. Departementene skal kontrollere alle forhåndsutfylte data, slik som bevilgnings- og regnskapstall, kapittel- og postnavn, stikkord m.v. Departementene skal også supplere oversiktene med regnskapsinformasjon om blant annet merinntekter.

Dersom departementene har anmodet DFØ om omposterings til det foreløpige regnskapet, må også dette korrigeres for i skjemaene når det får konsekvenser for overføringsadgangen.

Finansdepartementet vil på grunnlag av de returnerte skjemaene treffe endelig vedtak om overføring. Vedtakene vil bli meddelt fagdepartementene medio mars 2012. I forbindelse med utsendelse av overføringsskjemaene primo februar 2012 vil det bli gitt nærmere retningslinjer om utfylling og kontroll. Skjemaene vil for øvrig også bli oversendt i elektronisk form.

Skjema om overføring av ubrukte bevilgninger sendes FIN med frist 28. februar 2012.

3.4.2 Beholdningsoversikt for forvaltningsorganer med særskilte fullmakter

Finansdepartementet har i samråd med berørte departementer etablert prosedyrer for innrapportering og presentasjon av nettobudsjetterte virksomheters kontantbeholdning per 31. desember, jf. vedlegg 3, tabell 3.10 i Meld. St. 3 (2010–2011), side 272-287.

Departementene skal samtidig med overføring av ubrukt bevilgning sende Finansdepartementet en beholdningsoversikt per 31. desember for forvaltningsorganer med særskilte fullmakter. Oversikten skal vise de formål som kontantbeholdningen skal brukes til, jf. omtale i Gul bok 2011, Vedlegg 3. Beholdningsoversikten skal presentere beholdninger per 31. desember 2009, 31. desember 2010, 31. desember 2011, samt en kolonne som viser endringer fra 2010 til 2011. Nærmere retningslinjer om beholdningsoversikten vil bli gitt i rundskriv om overføring av ubrukt bevilgning. Skjema 15 skal benyttes.

Departementene sender beholdningsoversikt for virksomheter med særskilte fullmakter til FIN med frist 28. februar 2012.

4. Andre forhold

4.1 Om publisering av regnskapsinformasjon

Finansdepartementet legger opp til økt åpenhet om statsregnskapet gjennom året. Fra desember 2010 har DFØ publisert månedlige regnskapstall og budsjettendringer for den enkelte budsjettpost. Se <http://www.dfo.no/mnd>

Månedssregnskapene for januar til og med november publiseres første virkedag i måneden etter rapporteringsfristen til statsregnskapet. Regnskapet per 31. desember publiseres når bevilgningsregnskapet er bekreftet av departementene, og forklaringene er sendt Riksrevisjonen. Normalt innebærer dette publisering første virkedag i mars.

Finansdepartementet minner for øvrig om at virksomhetens ledelse, i samråd med sitt departement, skal vurdere behov for å publisere en egen årsmelding, jf. Bestemmelsene, punkt 1.5.1 Rapportering.

4.2 Rapportering av anvendt kontoplan og regnskapsprinsipp

Det fremgår av rundskriv R-114 og R-102 at hvert departement skal ha informasjon og oversikt over hvilke regnskapsprinsipper som departementet og underliggende virksomheter benytter i sine virksomhetsregnskap, samt hvilke kontoplaner som er i bruk i disse regnskapene. Departementene skal ha slik informasjon oppdatert og tilgjengelig for årlig rapportering.

For å sikre at det foreligger en samlet oversikt over kontoplaner og regnskapsprinsipper som benyttes, skal hvert departement fylle ut et skjema med opplysninger om anvendt kontoplan for bokføring og regnskapsprinsipp ved utarbeidelse av virksomhetsregnskapet i departementet og underliggende virksomheter. Skjema 16 skal benyttes for denne rapporteringen og kan lastes ned fra DFØs hjemmeside.

Frist for innrapportering av anvendt regnskapsprinsipp i virksomhetsregnskapet settes til 28. februar 2012. Skjemaet skal bare omfatte statlige forvaltningsorganer som er en del av staten som juridisk person, jf. Reglementets § 2. Skjemaet omfatter ikke statsforetak, helseforetak, særlovsselskaper og andre statlige selskaper som fører sine regnskaper i henhold til annet lovverk.

4.3 Ny standard kontoplan og etablering av norm for oppstilling av virksomhetsregnskapet

Bestemmelsene inneholder på virksomhetsnivå mange krav til bruk av felles standarder og systemer (kap. 3), og krav til bruk av økonomisystem, bokføring, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsmateriale (kap. 4). Det er imidlertid ikke gitt nærmere normer for oppstilling og presentasjon av virksomhetsregnskapet ved årsslutt.

Virksomheten kan i samråd med overordnet departement velge å føre virksomhetsregnskapet etter andre prinsipper enn kontantprinsippet, dersom ikke annet følger av standarder for budsjettering og regnskapsføring fastsatt av Finansdepartementet. Det er utarbeidet anbefalte, men ikke obligatoriske statlige regnskapsstandarder for disse virksomhetene (SRS).

Staten innfører nå en ny felles kontoplan som vil normere kontoplanbruken på virksomhetsnivået. Det tas sikte på at denne skal være obligatorisk fra 2014. Med en slik standardisering vil det etter Finansdepartementets syn være naturlig å etablere maler for oppstilling av virksomhetsregnskapet, også for virksomheter som velger å fortsatt bruke kontantprinsippet i sitt regnskap. Finansdepartementet har startet arbeidet med å etablere slike maler. Målet er at disse skal kunne tas i bruk samtidig som standard kontoplan blir obligatorisk.

Med hilsen

Astri Tverstøl e.f.
avdelingsdirektør

Torstein Sørbotten
seniorrådgiver

Vedlegg: (2)

Kopi: Direktoratet for økonomistyring

VEDLEGG 1

Oversikt over skjema som benyttes i rapporteringen

Skjemaene kan lastes ned fra fra DFØs hjemmesider:

<http://www.dfo.no/aarsoppgjoret2011>.

Skjema-nummer	Punkt i rundskrivet	Skjema
1	3.2.1	Mal for bekreftelse av regnskapet
2	3.2.1	Mal for omposterings
3	3.2.2	Hjemmeloversikt
4	3.2.3	Tilsagnsfullmakter
5	3.2.3	Bestillingsfullmakter
6	3.3.1	Innrapportering av posterings til kapitalregnskapet
7	3.3.2	Statens aksjeinteresser gruppe 1
8	3.3.2	Statens aksjeinteresser gruppe 2
9	3.3.2	Markedsverdi for børnoterte aksjer
10	3.3.3	Statens inntektskrav
11	3.3.4	Statens garantiansvar
12	3.3.6	Forvaltningsbedriftenes balanse
13	3.3.7	Balanse for spesielle beholdninger, forsikringer mv. (NORFUND)
14	3.3.8	Gaveforsterkningsmidler
15	3.4.2	Beholdningsoversikt for forvaltningsorganer med særskilte fullmakter
16	4.2	Oversendelse av oversikt over anvendt regnskapsprinsipp og kontoplaner i bruk i virksomhetsregnskapene

Rundskrivet finnes på:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/rundskriv>

VEDLEGG 2

Følgende grupper og undergrupper i kapitalregnskapet gjelder, jf. detaljert spesifikasjon i vedlegg 3, tabell 3.1 i Meld. St. 3:

<u>60</u>	<u>Kontantbeholdninger</u>
<u>61</u>	<u>Spesielle beholdninger, forsikringer mv.</u>
<u>62</u>	<u>Verdipapirer</u>
6250	Obligasjoner
6260	Aksjer
6270	Kapital i statsforetak/selskap med begrenset ansvar mv.
6280	Leieboerinnskudd mv.
6290	Innskudd i utenlandske banker
<u>63</u>	<u>Utlån og utestående fordringer</u>
6300	Utlån til statsbankene
6311	Utlån til statens selvstendige bedrifter
6330	Utlån til statsforetak
6351	Andre utlån
6370	Utestående fordringer for virksomheter med særskilte fullmakter
<u>64</u>	<u>Ordinære fond</u>
6402	Ordinære fond under Kunnskapsdepartementet
6403	Ordinære fond under Kulturdepartementet osv. per departement
<u>65</u>	<u>Forskudd</u>
<u>66</u>	<u>Kapital i statsbankene</u>
6600	Grunnfond
6610	Andre fond
6620	Innskuddskapital
<u>68</u>	<u>Fast kapital i forvaltningsbedrifter (Benytt skjema for forvaltningsbedrifter, jf. vedlegg 1)</u>
<u>69</u>	<u>Egenbeholdning statspapirer</u>
<u>70/71</u>	<u>Statskassens mellomværende med ordinære regnskapsførere</u>
<u>72</u>	<u>Statskassens mellomværende med forvaltningsbedriftene</u>
<u>77</u>	<u>Overkurs/underkurs statspapirer (Gjelder bare Finansdepartementet)</u>
<u>78</u>	<u>Kurs og sikkerhetselement (Gjelder bare Finansdepartementet)</u>
<u>80</u>	<u>Statsgjelden (Gjelder bare Finansdepartementet)</u>
8000	Faste lån, opptatt i utlandet
8030	Faste lån, opptatt innenlands
8040	Faste innenlandske lån, tilbakekjøpte ikke nedskrevne
8053	Spare- og premieobligasjonslån
8054	Langsiktige Kontolån
8055	Statskasseveksler
8080	Kortsiktige kontolån
8090	Grunnkjøpslån
<u>81</u>	<u>Kontolån fra ordinære fond</u>
8101	Ordinære fond under Utenriksdepartementet
8102	Ordinære fond under Kunnskapsdepartementet osv. per departement
<u>82</u>	<u>Virksomheter med særskilte fullmakter</u>
8201	Virksomheter med særskilte fullmakter under Utenriksdepartementet
8202	Virksomheter med særskilte fullmakter under Kunnskapsdepartementet osv. per departement
<u>84</u>	<u>Deposita og avsetninger</u>
8400	Deposita og avsetninger under departementenes forvaltning
8440	Avsetninger, garantier mv.
8450	Avsetninger i Svalbardregnskapet
8470	Avsetning til Statens Petroleumsforsikringsfond
8480	Avsetning til Statens pensjonsfond utland
<u>87</u>	<u>Overførte ubrukte bevilgninger (Gjelder i denne sammenheng kun Finansdepartementet)</u>